Секція: Економічні науки

УДК 334.012

Свирида Ірина Олегівна
студентка магістратури
факультету економіки та бізнес-адміністрування
Національного авіаційного університету

Матвієнко Роман Олександрович
кандидат економічних наук, доцент
Національний авіаційний університет

НАПРЯМКИ ПІДВИЩЕННЯ ЕФЕКТИВНОСТІ ГОСПОДАРСЬКОЇ ДІЯЛЬНОСТІ АВІАКОМПАНІЇ

Анотація. *В статті розглянуто сутність та основні теоретичні положення ефективності господарської діяльності авіакомпанії, найголовніші методи оцінки ефективності та досліджено шляхи покращення господарської діяльності авіакомпанії, а також розглянуто сутність ефективності господарської діяльності. Вивчені фактори зростання ефективності та обґрунтовано класифікацію ключових факторів, що формують вплив на господарську діяльність підприємств. Розглянуто основні показники, які забезпечують ефективність господарської діяльності, зроблено аналіз основних показників які характеризують ефективність господарської діяльності, які можуть оцінити прибутковість і визначити пріоритети розвитку.*

Ключові слова: *ефективність господарської діяльності, фактори підвищення ефективності надання послуг, зростання ефективності господарської діяльності, шляхи підвищення ефективності господарської діяльності, ефективне функціонування.*

Вступ. Вивченням ефективності господарської діяльності займалися В. Марцин, М. Афанасьєв та О. Плоха вивчали резерви підвищення ефективності функціонування підприємства, О. Гетьман та В. Шаповал займалися вивченням підвищення ефективності діяльності підприємства.

Постановка завдання визначення можливостей та класифікація чинників, які підвищують ефективність авіаційного бізнесу.

Методологія. При тестуванні прикладних задач використано системний підхід, який представляє собою комплексне дослідження всіх компонентів системи і бере до уваги той факт, що всі системи в компанії знаходяться у взаємодії. Це дозволило визначити шляхи вдосконалення господарської діяльності авіакомпанії.

Результати досліджень. В умовах економічної кризи в Україні значно підвищилася роль і важливість якості та своєчасного аналізу господарської діяльності компанії і визначення шляхів зміцнення фінансової стійкості та підвищення конкурентоздатності. Фінансові та економічні показники повинні бути систематично і всебічно оцінені з використанням доступних типів і методів аналізу, комплексу різноманітних показників. Важливо вчасно виявити фактори, що впливають на фінансово-економічну стійкість і стабільність функціонування підприємства. Це дозволить: визначити слабкі місця у діяльності підприємства, критично оцінити показники компанії і її стан, як у статиці за аналізований період, так і в динаміці за ряд періодів; знайти шляхи більш ефективного використання фінансових ресурсів, раціонального їх розміщення.

Ефективність господарської діяльності є ступенем досягнення компанією результатів, як позитивних так і негативних, від оптимального використання наявних ресурсів. Вона характеризується отриманими в процесі господарської діяльності результатами, які відображають досягнення мети, розвитком і конкурентним успіхом на ринку, що виражається якістю продукції, ціною, за якою можлива реалізація, чи

ефектом у зіставленні з величиною сукупних ресурсів[3]. Ефективна діяльність передбачає отримання максимального результату за рахунок наявних ресурсів або отримання певного результату з мінімальними витратами ресурсів[6]. Ефективність господарської діяльності охоплює такі рівні господарювання: загальнодержавний, галузевий та рівень підприємства і знаходиться під впливом внутрішніх та зовнішніх факторів[2]. Однією з умов ефективного функціонування ринкової економіки є максимальна відповідальність підприємств за результати своєї діяльності (як позитивні, так і негативні). Класифікація факторів підвищення ефективності функцій економічної діяльності мають важливе значення для вирішення проблем управління продуктивністю. Класифікацію чинників доцільно здійснювати за наступними ознаками:

- за видами витрат і ресурсів можна визначити джерела підвищення ефективності: зростання продуктивності праці і оптимізації зарплатомісткості продукції, зниження матеріало та фондомісткості виробництва та раціональне використання природних ресурсів;
- за напрямами розвитку та вдосконалення діяльності визначальними напрямами є прискорення науково-технічного та організаційного прогресу, підвищення якості й конкурентоспроможності продукції (послуг), усебічний розвиток та вдосконалення діяльності суб'єктів господарювання;
- за місцем реалізації в системі управління діяльністю розмежовуються внутрішні і зовнішні фактори. Внутрішні фактори це сукупність чинників, що створюються і контролюються авіакомпанією. До них належать: цілі, структура, завдання, технології, працівники та ресурси авіакомпанії[5]. Під зовнішніми факторами розуміють умови, які авіакомпанія не може змінити, але повинна враховувати для ефективної діяльності. До них належать: політичні, соціальні, економічні, міжнародні, технологічні, ринкові, екологічні[4].

Виділяють напрямки підвищення ефективності господарської діяльності та визначають їх як ряд заходів спрямованих на підвищення ефективності роботи авіакомпанії.[6]. Розглянемо деякі з них детальніше. Організаційним шляхом здійснюється пошук можливостей підвищення ефективності тих процесів, що відбуваються на підприємстві. Таким чином, акцент робиться на ефективне управління.

Посилення соціально-психологічного впливу та активізація людського фактора на основі демократизації і децентралізації управління, підвищення відповідальності та творчої ініціативи працівників, всебічного розвитку особистості, посилення соціальної спрямованості у розвитку виробництва (підвищення загальноосвітнього рівня та професійної підготовки співробітників, поліпшення умов праці і техніки безпеки, підвищення культури виробництва) [1].

В межах ресурсного напрямку в першу чергу необхідно провести аналіз ефективності використання існуючих матеріальних та трудових ресурсів. При такому аналізі важливо зважати на рівень завантаження обладнання, структуру виробничих витрат і собівартості продукції, а також частку амортизації, матеріальних витрат, витрат на оплату праці. Аналізувати слід в динаміці і, де це можливо, враховувати показники конкурентів. Ефективність оборотних фондів Швидкість обороту є найважливішим показником для оборотних коштів. Тому необхідно проаналізувати чинники, що сприяють його зростанню, такі як:

- зменшення обсягів незавершеного виробництва;
- удосконалення системи матеріально-технічного забезпечення з метою оптимізації виробничих запасів;
- прискорення реалізації готової продукції (активізація маркетингової діяльності);
- зменшення обсягів дебіторської заборгованості;

- прискорення науково-технічного прогресу, підвищення технічного рівня виробництва.

Цей напрямок вирішує проблему технологічного відставання і має принаймні два компоненти: матеріальний та нематеріальний. Перший з них – поліпшення матеріально-технічного забезпечення, а другий - організаційні та правові питання[7]. За принципом ланцюгової реакції вони викликають суттєві (нерідко докорінні) зміни в технічному рівні і продуктивності технологічного устаткування, методах і формах організації робочих процесів, навчанні і розвитку кадрів тощо. Технологічні інновації, особливо сучасні форми автоматизації та інформаційні технології, справляють істотний вплив на динаміку і ефективність послуг.

Висновки та перспективи подальших досліджень. Підвищення ефективності господарської діяльності авіакомпанії – запорука ефективності ведення бізнесу, яка має потребу в постійному удосконаленні та оцінці поточної ефективності. Дослідження показали, що правильно сформована й ефективно працююча на основі методики, розробленої з урахуванням міжнародного досвіду, програма підвищення ефективності господарської діяльності дає змогу авіакомпанії та її власникам: вчасно виявити слабкі місця, розробити заходи для їх усунення та перешкодити виникненню в майбутньому, виявити невикористані внутрішні ресурси для підвищення ефективності діяльності підприємства.

Література

1. Ковальов, А.І. Аналіз фінансового стану підприємства: Підручник / А.І. Ковальов, В.П. Привалов. - М: "Центр економіки і маркетингу", 2002. - 541 с.
2. Кулішов В.В. Економіка підприємства: теорія і практика:навч. Посібник. - К.: Ніка-центр. 2002 р. - 160 с.

3. Марцин В.С. Економіка торгівлі. Підручник. Київ. Знання, 2006, - 402 с.
4. Турченюк М.О. / М.О. Турченюк, М.Д. Швець // Маркетинг: підручник - К.: Знання, 2011. - 318 с. - (Вища освіта XXI століття).
5. [Електронний ресурс]. – Режим доступу: https://studopedia.org/4-39876.html
6. [Електронний ресурс]. – Режим доступу: https://stud.com.ua/22917/ekonomika/otsinka_efektivnosti_gospodarskoyi_diyalnosti_stanu_balansu_pidpriyemstva
7. [Електронний ресурс]. – Режим доступу: https://ukrbukva.net/Puti-povysheniya-effektivnosti-proizvodstvenno-hozyaiystvennoiy-deyatel-nosti-predpriyatiya.html